

РЕШЕНИЕ

№ 315

гр. Пазарджик, 28.03.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ПАЗАРДЖИК, VIII ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и осми февруари през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Цветанка Вълчева

при участието на секретаря Стоянка Миладинова
като разгледа докладваното от Цветанка Вълчева Гражданско дело №
20225220102833 по описа за 2022 година

и за да се произнесе, взе предвид следното:

Предявен е иск с правно основание чл.2 ал.1, т.3 от ЗОДОВ - за обезщетение за неимуществени вреди.

Подадена е искова молба от А. К. Ю., с ЕГН *****, с адрес: с.К., обл.Пазарджик, чрез адв.М. А. М., вписан в П.ска адвокатска колегия, служебен адрес: гр.П., бул.“*****” против Прокуратурата на Република България, гр.София, бул.“*****”, в която ищцата, чрез пълномощника си, твърди, че по образуваното ДП №21/2019г. по описа на VI РУ на ОДМВР - П., заведено под прокурорска преписка 9799/2018г. по описа на Районна прокуратура П., е била привлечена като обвиняема на 30.11.2021г. за престъпление по чл.183 ал.1 от Наказателния кодекс, като спрямо нея е взета мярка за неотклонение „Подписка“. Извършени са и процесуално следствени действия - разпит на обвиняем и предявяване на разследване на същата дата 30.11.2021г. Твърди, че в протокола за предявяване на разследването били направени искания от назначения ѝ служебен защитник да бъдат извършени процесуално-следствени действия, с оглед установяване на обективната истина. Тези искания били отхвърлени от наблюдаващия прокурор. На 07.03.2022г. било направено ново предявяване на разследване. На 13.04.2022г.

наказателното производство било прекратено.

Твърди, че органите по разследването са образували досъдебно производство - БП 21/2019г. на VI РПУ П., без да са налице законен повод и достатъчно данни за извършено престъпление по чл.207 ал.1, във връзка с чл.208 от Наказателно-процесуалния кодекс. Липсвали достатъчно доказателства и за виновността на А. Ю., за да бъде привлечена тя като обвиняем по чл.219 ал.1 от НПК. Твърди, че незаконосъобразно ѝ е била взета мярка за неотклонение „Подписка“ по чл.60 ал.1 от НПК, което е обосновоало за нея определени ограничения, а именно - да изисква разрешение от съответната структура на МВР всеки път когато напуска местоживеенето си. Твърди, че след като наблюдаващият прокурор е получил делото, той не е изпълнил задълженията си по чл.242 ал.1 от НПК, не е направил А.лиз на събрания доказателствен материал, не е изпълнил задълженията си по ал.3 на същия член да извърши допълнителни действия, като събере допълнителни доказателства и едва тогава да прецени дали да прекрати делото или да направи някакво друго действие.

Твърди, че наказателното производство е продължило малко повече от една година от образуването му през 2019г. до приключването му на 13.04.2022г. Твърди, че този период за нея е била особено тревожен. Чувствала се е сериозно потисната, тъй като има чисто съдебно минало, видно от приложеното свидетелство за съдимост. Задълженията ѝ, свързани с взетата мярка за неотклонение „Подписка“ и изобщо несигурността, която е съществувала по време на наказателното производство са се отразили изключително зле на психиката и цялото душевно състояние на А. Ю.. Нейният авторитет, самочувствие и добро име на примерен човек и отговорен родител без криминални прояви, с които е известна в обществото, неминуемо са били накърнени невъзвратимо. Всичко това е в резултат на незаконосъобразните действие на разследващите органи и най-вече на Прокуратурата на Република България, които не са извършили правомощията, които имат по закон. Твърди, че в резултат на това имала право на обезщетение за неимуществени вреди по чл.52 от Закона за задълженията и договорите и настоящият иск се явявал основателен в размер на 2000 лв.

Моли съда да осъди Прокуратурата на Република България, с адрес: гр.София, бул.***** да ѝ заплати сумата в размер на 2000 лв.,

представляващи неимуществени вреди в резултат на незаконосъобразно проведено наказателно производство, които да бъдат заплатени чрез пощенски запис, адресиран до ищцата.

Моли да бъде присъдено адвокатско възнаграждение по чл.38 от Закона за адвокатурата.

Представя писмени доказателства. Прави доказателствени искания.

С допълнителна молба, представена по делото, ищцата е уточнила, че неимуществените вреди, изразяващи се в притеснения, болки и страдания, са в резултат на привличането ѝ в качеството на обвиняем по досъдебно производство - БП 21/2019г. на VI РПУ П. и образувА.та заедно с него прокурорска преписка 9799/2018г. по описа на Районна прокуратура П..

В срока по чл.131 от ГПК по делото е постъпил писмен отговор на исковата молба от ответника, чрез процесуалния му представител, с който оспорва изцяло иска на ищцата А. К. Ю., както по основание, така и по размер.

Твърди, че към исковата молба не се ангажират от ищцата А. К. Ю. никакви писмени доказателства, от които да се установи наличието на претърпени неимуществени вреди, като пряк резултат от действията на Прокуратурата. Твърди, че в тежест на ищцата е да докаже по безспорен начин твърдените вреди. Възразява, че не се сочат доказателства в подкрепа на изнесените твърдения за негативни последици - тревожност, чувство на потиснатост, несигурност, които съществували по време на наказателното производство и които се отразили изключително зле на психиката и цялото душевно състояние на ищцата и твърденията за невъзвратно накърняване на авторитета, самочувствието и доброто име на примерен човек и отговорен родител, с които ищцата била известна в обществото.

Сочи, че не се прилага медицинска или друга документация и не се извличат каквито и да било преки и косвени данни за съпричастност на Прокуратурата към твърдяното състояние на ищцата А. К. Ю..

Възразява, че към исковата молба не са ангажирани никакви доказателства за това, че прокурорският акт, с който е прекратено досъдебното производство №21/2019 год. по описа на Шесто РУ-П. е придобил стабилност.

Твърди, че за воденото наказателно производство срещу А. К. Ю. са

били налице предпоставките за образуването му, съгласно НПК. След образуване на досъдебното производство са били предприети действия по разследване, необходими за разкриване на обективната истина. По време на досъдебното производство са били събрани доказателства, които са обосנוвали повдигане на обвинение спрямо А. К. Ю. за престъпление по чл.183 ал.1 от НК, ето защо такова обвинение е било предявено на ищцата с постановление от 30.11.2021г. на разследващ орган при шесто РУ-П.. Действията по разследване в досъдебното производство са били извършени по реда, предвиден в НПК и не са ограничили по никакъв начин правата на А. К. Ю., нито са накърнили доброто й име.

Сочи, че с два протокола за предявяване на разследване - от 30.11.2021г. и от 07.03.2022г. разследващият орган при РУ-П. е предявил материалите по делото на ищцата и нейния защитник, след което, с постановление от 13.04.2022 год. досъдебното производство по преписка вх.№9799/2018 год. на РП П. и ДП №21/19 год. по описа на шесто РУ-П. е било прекратено от прокурор при РП-П., за престъпление по чл.183 ал.1 от НК при условията на чл.243 ал.1, т.1, във връзка с чл.24 ал.1 т.1 от НПК, като на същата дата е отменена и мярката за неотклонение „Подписка“. За да прекрати производството наблюдаващият прокурор е приел, че не е налице престъпление по чл.183 ал.1 от НК, тъй като не са изпълнени елементите на престъпния състав от субективна страна..

Твърди, че не е налице незаконно обвинение спрямо А. К. Ю.. Обвинението е предявено при спазване на изискванията на действащия НПК, а представителят на Прокуратурата се е произнесъл със съответния акт. Ищцата А. К. Ю. е привлечена в качеството на обвиняемо лице на 30.11.2021 год. като наказателното производство е прекратено с постановление на прокурора на 13.04.2022 год. Т.е наказателното преследване е продължило в разумен срок, като ищцата е имала качество на обвиняем само за период от 4 месеца и 13 дни. Наказателното производство е приключило само в неговата досъдебна фаза. Твърденията и ангажираните доказателства налагали извод за нисък интензитет на провежданите процесуални действия с участието на ищцата. Сочи, че обвинението по чл.183 ал.1 от НК не е за тежко умишлено престъпление, ищцата е била с най-леката мярка за процесуална принуда „Подписка“. Освен това не са приложени по делото писма, отправени до

МВР, съгласно разпоредбата на чл.60 ал.2 от НПК, което на практика означава, че А. К. Ю. не е търсена от полиция за контрол по изпълнение на мярката за неотклонение.

Твърди, че в случая вследствие евентуални действия на Прокуратурата на Република България, ищцата А. К. Ю. не е понесла никакви ограничения, както в правата си, така и в правото си на свободно придвижване и личен живот, тъй като спрямо нея по време на разследването по досъдебното производство е взета най-леката мярка за неотклонение „Подписка“.

Сочи, че Законът за отговорността на държавата и общините за вреди предвижда, че Прокуратурата отговаря за вреди, причинени на граждани от незаконосъобразни актове, действия и бездействия. Твърди, че в случая не е налице виновно поведение на Прокуратурата, тъй като извършените действия и издадени актове са били съобразени със събраните доказателства и нормите на НК и НПК.

Твърди, че в конкретния случай, ако изобщо има някакви причинени вреди, то те не са от действия на Прокуратурата на Република България, а от други обстоятелства, поради което в случая следва да намери приложение разпоредбата на чл.5 ал.2 от ЗОДОВ и ако изобщо има някакви вреди, то те са по изключителна вина на ищцата А. К. Ю.. По отношение на посоченото в исковата молба, към настоящия момент претенциите се базират единствено на твърдения за водено досъдебно производство срещу ищцата, приключило с постановление за прекратяване.

Твърди, че размерът на претендираните неимуществени вреди от 2 000 лв. е прекомерно завишен и не съответства, както с принципа, заложен в чл.52 от ЗЗД, така и с установената съдебна практика на българските съдилища и на Европейския съд по правата на човека в Страсбург. Посочва, че при определяне размера на обезщетение за неимуществени вреди съдът съобразява негативните последствия върху личността и психиката на лицето, срещу което е упражнена наказателната репресия, както и отражението на същата върху приятелския кръг и семейната среда. Взема се предвид и колко време е продължило наказателното производство и какви ограничения са били наложени на лицето.

Твърди, че претендираните вреди не съответстват и на икономическия стандарт в Република България, в разрез са с принципа на обезвреда по

смисъла на ЗОДОВ и не съответстват на принципа за справедливост, заложен в чл.52 от ЗЗД.

Твърди, че изложените обстоятелства в исковата молба на А. К. Ю. не сочат на необичайно претърпени неудобства от воденото наказателно производство. В случая следва да се има предвид, че липсва каквато и да било принуда от стрА. на прокурорските органи.

Възразява, че е направеното искане от ищцата А. К. Ю. за присъждане на адвокатско възнаграждение по чл.38 от ЗА, като тази претенция е само формулирА., без представяне на никакви доказателства и без посочване на размер в исковата молба. Твърди, че делото не се отличава с фактическа и правна сложност, поради което възнаграждението за адвокатски хонорар не следва да се присъжда при отхвърляне на иска или да превишава минималните размери на адвокатските възнаграждения.

Прави искания по доказателствата. Взема становище по доказателствените искания на ищцата.

Предявеният иск се поддържа в проведеното по делото съдебно заседание от пълномощника на ищцата. Моли съда да уважи иска, с присъждане на разноските. Подробни съображения по същество са изложени в представена по делото писмена защита.

Ответникът, чрез процесуалния си представител, оспорва иска като недоказан и неоснователен и моли съда да го отхвърли. Доводи по същество са изложени в писмена защита.

Съдът, като взе предвид твърденията на ищцата и възраженията на ответника и като обсъди и А.лизира събраните по делото писмени и гласни доказателства поотделно и в тяхната съвкупност, приема за установено следното:

От представените и приети писмени доказателства, в това число и приложеното наказателно производство се установява, а и не се спори между страните, че срещу ищцат а е било образувано и водено досъдебно производство №21/2019г. по описа на 06 РУ при ОД на МВР - П., прокурорска преписка №9799/2018г. по описа на Районна прокуратура- П.. По това досъдебно производство ищцата е била привлечена в качеството ѝ на обвиняем за престъпление по чл.183 ал.1 от НК на датата 30.11.2021г. като спрямо нея е била взета мярка за неотклонение „Подписка“. На същата дата -

30.11.2021г. са били извършени и други процесуално следствени действия - разпит на ищцата като обвиняем и предявяване на разследването. Действията са извършени в присъствието на ищцата и на назначения ѝ служебен защитник - адв.М. М.. При предявяването на разследването назначеният служебен защитник адв.М. М. е направил доказателствено искане – за преразпит на свидетел, с оглед установяване на обективната истина. С Постановление на прокурора от 03.12.2021г. това искане е оставено без уважение.

Ново предявяване на разследването е било извършено на 07.03.2022г. Разследването е било предявено на назначения служебен защитник на ищцата - адв.М. М., видно от изготвения протокол от 07.03.2022г. Ищцата не е присъствала на това процесуално-следствено действие.

На 08.03.2022г. досъдебно производство №21/2019г. по описа на 06 РУ при ОД на МВР - П., прокурорска преписка 9799/2018г. на РП- П., водено за престъпление по чл.183 ал.1 от НК, е било изпратено от разследващия полицаи на Районна прокуратура - П. с мнение за предаване на съд на А. К. Ю. за престъпление по чл.183 ал.1 от НК.

С Постановление от 13.04.2022г. на прокурор при Районна прокуратура - П. е прекратено досъдебно производство следствено дело №21/2019г. по описа на 06 РУ при ОД на МВР - П., водено срещу А. К. Ю. за престъпление по чл.183 ал.1 от НК и е отменена наложената на обвиняемата А. К. Ю. мярка за неотклонение „Подписка“. Досъдебното производство е прекратено на основание чл.199 ал.1 и чл.243 ал.1, т.1, във връзка с чл.24 ал.1, т.1 от НПК. Видно от мотивите на постановлението е, че прокурорът е приел, че не е налице престъпление по чл.183 ал.1 от НК, доколкото не са изпълнени елементите на престъпния състав от субективна страна..

В кориците на изпратено от Районна прокуратура - П. и приложено към настоящето дело досъдебно производство не се съдържа оригиналът на постановлението за прекратяване на досъдебно производство №21/2019г. по описа на 06 РУ при ОД на МВР - П., прокурорска преписка 9799/2018г. на РП - П. от 13.04.2022г., но пък е приложен официално заверен препис от същото /преписът е заверен с „Вярно с оригинала, с положен подпис и печат на Районна прокуратура - П./. Няма данни по делото постановлението за прекратяване да е било обжалвано, съответно да е било отменено от съда.

Няма и наведени такива твърдения. Освен това в съпроводителното писмо на Районна прокуратура - П., с което досъдебното производство е изпратено в Районен съд –Пазарджик за прилагането му по настоящето дело, подписано от прокурора, издал постановлението за прекратяване на досъдебното производство, е направено искане, след отпадане на необходимостта от досъдебното производство, същото да се върне на Районна прокуратура - П. за архивирането му. При тези данни, настоящият съдебен състав приема, че постановлението за прекратяване на воденото срещу ищцата досъдебно производство е влязло в законна сила, което прави неоснователно възражението на прокурора в писмения отговор на исковата молба, че постановлението не е придобило стабилност.

От показанията на разпитаната по делото свидетелка Л. А. С. се установява, че ищцата е била извикана в полицията през месец ноември 2021г. Оттогава тя става по-тревожна и плачела. Споделяла на близки и познати, че е била обвинена, заради удръжки, които имала за детето – момичето.

При тази фактическа обстановка, съдът прави следните правни изводи:

Предявеният иск е с правно основание чл.2 ал.1, т.3 от ЗОДОВ - за обезщетение за неимуществени вреди:

Настоящият съдебен състав счита, че в конкретния случай е налице хипотезата на чл.2 ал.1, т.3 от ЗОДОВ, тъй като спрямо ищцата е било образувано и водено наказателно производство и повдигнато обвинение за престъпление по чл.183 ал.1 от НК, като образуваното срещу нея наказателно производство е било прекратено, поради това, че извършеното деяние не е престъпление.

В случая действията по образуване, водене и приключване на досъдебното производство срещу ищцата са извършени от ответника или под негов контрол и надзор /при съгласуване на извършените от разследващия орган процесуално-следствени действия с прокурора/, поради което съдът намира, че същият е пасивно легитимиран да отговаря по иска, както и че искът е доказан по основание. По изложените съображения, съдът счита, че ответникът следва да бъде осъден да заплати на ищцата обезщетение за претърпените от нея неимуществени вреди. Налице е пряка причинна връзка между горните действия на прокуратурата и претърпените от ищцата

негативни емоции и преживявания, представляващи неимуществени вреди по смисъла на закона.

Правнорелевантните предпоставки по чл.2 ал.1, т.3 от ЗОДОВ са повдигнато обвинение в извършване на престъпление и прекратяването на наказателното производство, поради това, че извършеното деяние не е престъпление и те в конкретния случай са налице.

В случая неимуществените вреди са в резултат на образуваното и водено срещу ищцата наказателно производство, в което ѝ е било повдигнато обвинение за извършено престъпление.

Съгласно трайната съдебна практика, а и приетото, с оглед нея, в Определение №50113 от 2.03.2023 г. на ВКС по гр. д. №3213/2022г., III г. о., ГК, всички вреди, които са пряка и непосредствена последица от деликта, включително от деликтите по чл.2 ал.1, т.3 от ЗОДОВ, подлежат на обезщетяване. Обичайните, типични неимуществени вреди от незаконно обвинение са тези, които нормално, предвидимо от правилата на житейската логика и психологията едно обвинено в извършването на престъпление лице търпи, като: стрес и притеснения от повдигнатото обвинение и за развитието на наказателното производство; страх от несправедливо осъждане и налагане на наказание по НК; негативни изживявания и чувство за онеправданост; накърняване на чувството за собствено достойнство, за справедливост и на самооценката на лицето, както и на доверието му в държавността; смущения в социалното общуване; дестабилизиране на здравословното състояние без болестни прояви. Причинната връзка на тези вреди с незаконното наказателно преследване е очевидна и тя не подлежи на формално доказване, а пострадалият не следва да доказва отделните си негативни преживявания в рамките на обичайните вреди. При условията на пълно главно доказване следва да се установят вредите, извън обичайните, т. е. "специфичните" такива като: конкретно увреждане на здравето; нетипични значими смущения в личната сфера на обвинения (напр. разрыв в семейните отношения) или в обичайната му битова, обществена и професионална среда (напр. загуба на поминъка или на възможността за професионална реализация и др.) и др., както и причинната връзка между специфичните вреди и незаконното наказателно преследване. /цитирано от Определение №50113 от 2.03.2023г. на ВКС по гр. д. №3213/2022 г., III г. о., ГК/.

При определяне размера на обезщетението, настоящият съдебен състав отчита обстоятелството, че наказателното преследване срещу ищцата не е за тежко умишлено престъпление. Отчита и това, че наказателното производство срещу ищцата е продължило общо четири месеца и 14 дни - от привличането ѝ в качеството на обвиняем на датата 30.11.2021г. до датата на прекратяване на досъдебното производство - 13.04.2022г. През този период тя безспорно се е страхувала да не бъде призната за виновна по повдигнатото ѝ обвинение и осъдена. Чувствала се е тревожна и е плачела. Образуваното и водено срещу ищцата наказателно производство и повдигнатото ѝ обвинение в престъпление по чл.183 ал.1 от НК са довели до негативни преживявания и емоции в живота на ищцата, които представляват неимуществени вреди по смисъла на закона. В конкретния случай, съдът приема, че те са в рамките на нормалните такива за човек, който е бил обвинен в извършване на престъпление. Освен това по делото няма представени доказателства за особени трайни негативни последствия върху здравето, психиката и живота на ищцата, както и за потърсена от нея специализирана помощ и такива за предписани и приемани медикаменти.

Следва да се вземе предвид и това, че макар на ищцата да не е налагана най-тежката мярка за неотклонение "задържане по стража", то приложената по отношение на нея мярка за процесуална принуда "подписка" ѝ е причинила неудобства. В този смисъл всяка мярка за неотклонение, предвидена в НПК, макар и в различна степен има ограничителен характер - личен или материален. Не следва да се пренебрегва и фактът, че в подобни случаи, с оглед нивото на правосъзнание у околните, самият факт на повдигане на обвинение се приема като равнозначен на извършване на престъпление. В случая по делото не са събрани доказателства, че наложената мярка „подписка“ е променила значително режима на живот на ищцата и с нея е било ограничено правото ѝ на предвижване.

Предвид това и като съобрази изложените по-горе обстоятелства, съдът намира предявения иск за частично основателен - до размера от 850 лева. Съдът определя дължимото обезщетение за неимуществени вреди по справедливост и в съответствие с разпоредбата на чл.52 от ЗЗД. Над този размер и до претендирания с исковата молба размер от 2 000 лева, искът, като недоказан и неоснователен, ще следва да се отхвърли.

Съдът счита, че в конкретния случай не следва да се прилага разпоредбата на чл.5 от ЗОДОВ. Ищцата не е предизвикала повдигането на обвинението по чл.183 ал.1 от НК срещу нея. Още повече, че спрямо ищцата важи презумпцията за невиновност и ответникът е този, който е следвало да я обори с относими и допустими доказателства. В крайна сметка, наказателното производство срещу ищцата е прекратено, поради липсата на субективния признак от състава на инкриминираното престъпно деяние, видно от мотивите на постановлението за прекратяване на досъдебното производство.

В случая са налице предпоставките на разпоредбата на чл.38 ал.2 от ЗА, във връзка с чл.38 ал.1, т.2 от ЗА за присъждане в полза на пълномощника на ищцата - адв.М. М. на адвокатско възнаграждение по смисъла на горепосочената разпоредба, в размер на 400 лева, определен на основание чл.36 ал.2 от ЗА, във връзка с чл.7 ал.2, т.1 от Наредба №1 от 09.07.2004г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, както и за присъждане на част от сторените от него разходи във връзка с явяването му в съдебно заседание в размер на 12,52 лева, с оглед уважената част от иска. Заплащането им следва да се възложи в тежест на ответника по делото.

По изложените съображения, ПАЗАРДЖИШКИЯТ РАЙОНЕН СЪД

РЕШИ:

ОСЪЖДА ПРОКУРАТУРАТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ, със седалище и адрес: гр.София, бул.***** - Съдебна палата, представлявана от Главния прокурор да заплати на А. К. Ю., с ЕГН *****, с адрес: с.К., обл.Пазарджик на основание чл.2 ал.1, т.3 от ЗОДОВ сумата в размер на 850 лева, представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди от образувано и водено срещу нея досъдебно производство №21/2019г. по описа на 06 РУ при ОД на МВР – П., прокурорска преписка №9799/2018г. по описа на Районна прокуратура-П. за престъпление по чл.183 ал.1 от НК, което наказателно производство е било прекратено, поради това, че извършеното деяние не е престъпление, като ОТХВЪРЛЯ иска за неимуществени вреди над размера от 850 лева и до претендирания с исковата молба размер от 2000 лева.

Посоченият от ищцата в исковата молба начин за плащане на присъдената сума е чрез пощенски запис, адресиран до нея.

ОСЪЖДА ПРОКУРАТУРАТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ, със седалище и адрес: гр.София, бул.*****, представлявана от Главния прокурор да заплати на пълномощника на ищцата - адв.М. А. М., вписан в П.ска адвокатска колегия, служебен адрес: гр.П., бул.“*****” на основание чл.38 ал.2 от ЗА, във връзка с чл.38 ал.1, т.2 от ЗА адвокатско възнаграждение в размер на 400 лева, както и разходи в размер на 12,52 лева за явяването му в съдебно заседание, с оглед уважената част от иска.

Решението подлежи на обжалване с въззивна жалба пред Пазарджишкия окръжен съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Районен съд – Пазарджик: _____